

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

1 sönd i fastan.

"Prövningens stund"

1 Mos 4:3-7

Jakob 1:12-15

Matt 16:21-23

Ps:137, 669, 569, 358, 568:3-4

Upprörd tar Petrus Jesus avsidet. Han hade precis berättat för lärjungarna vad som skulle vänta honom i Jerusalem. Han skulle bli misshandlad, hånad och dödad. Ändå insisterade han på att de skulle fortsätta dit. Petrus tänkte tillrättvisa honom, men ville inte göra det inför de andra. Han börjar förklara för honom att så här kan han inte gå omkring och säga. "Förstår du inte att de andra blir förvirrade och desillusionerade. Lida och dö? Varför skulle det hända dig? Vad vore det för mening med det?"

Petrus vill väl, han tror sig förstå Jesus eget bästa, och just därför så blir Jesus svar så chockartat: "Gå bort ifrån mig, Satan!" Trots hans goda avsikter, trots att han ju menade väl, så var det han sa rent diaboliskt. Det kom inte från Gud, det kom från djävulen!

Vägen till helvetet är stenlagt med goda avsikter, finns det ett ordspråk som säger, och det ligger en del i det. Risken finns att det är när man vill som mest väl som det blir som störst fel. När man bara har goda avsikter så tystnar den inre självkritiska rösten och man kan alltid försvara sig med att: "Jag vill ju bara väl!"

Ofta handlar det om en ambition att undvika smärtan. Man vill hoppa över prövningar, som Petrus försökte övertala Jesus att göra. Ett exempel på detta är dödshjälpen i Nederländerna. Dödshjälpslagen drevs igenom 2001 med de bästa avsikter: ingen skulle behöva plågas. Lider man av en obotlig och plågsam sjukdom så skulle man erbjudas hjälp att förkorta sitt liv. Man ville väl, men det blev fel. Sedan lagen gick igenom så har tusentals människor blivit avlivade mot sin vetskap och utan att ha gett samtycke. Läkare har frestats att bli allt för generös med dödshjälpen och nu har flera av de som varit med om att driva igenom lagen ångrat sig. Det som till synes är gott är inte alltid det i det långa loppet.

När det gäller frestelser så är det sällan som vi lockas av det som är direkt ont. Det som frestar oss är alltid till synes gott och det är det som krånglar till det för oss. Det är sällan som gott och ont står där klart och tydligt definierat, ofta är det i stället en gråskala. Och ibland måste vi välja mellan två onda ting. Och det som kan vara bra på kort sikt, behöver inte vara det på lång sikt.

Petrus ville bara väl, men det blev fel. Det får vi ta som en varnande exempel: när vi vill väl, när vi anser oss veta någon annans bästa; då kan det vara bra att tänka ett varv till. När vi bara har goda avsikter så har vi ofta sänkt vår inre gard mot att göra fel.

Prövningar och frestelser blir vi alla utsatta för. Nu är en frestelse inte samma sak som en prövning även om det är ett och samma grekiska ord som ligger bakom: *periasmos*. Inför den nya översättningen av Herrens bön så uppstod det ju en diskussion om man ska be "inled oss

inte i frestelse” eller ”utsätt oss inte för prövning.” Den gamla översättningen var nog giltig förr då ordet frestelse hade en bredare betydelse. En rest av detta finns ju när vi säger: ”får jag *fresta* med en kaka till” eller ”det *frestar* hårt på bilen när vägen är så gropig”. Men idag så tänker vi nog de flesta av oss att frestelse är till något ont. Frestelse är till synd, till att vi ska komma bort ifrån Gud. Och Gud kan därför omöjligt fresta någon som vi hörde i epistelläsningen. Vi behöver inte be Gud om att slippa frestelse.

Prövning är något annat. Prövningar får oss att växa, andligt och själsligt.

Åke Ortmark berättar i sin självbiografi *Makten och lögnen* om sina intervjuer i TV. En person som han aldrig intervjuat är kungen och han kom fram till att det skulle nog inte heller fungerat. Vår svenske kung har aldrig blivit motsagd, han kan inte argumentera eftersom han inte har behövt göra det. När man aldrig blir ifrågasatt utan vänjer sig vid att folk i ens omgivning håller med i nästan allt då utvecklas man inte heller. När man då någon gång faktiskt blir ställd mot väggen så står man där handfallen.

Vi behöver motstånd för att växa som människor. Den som glider fram i livet på en räkmacka får inte så mycket livserfarenhet att falla tillbaka på. Prövningar är alltså något nödvändigt för att vi ska växa, och det gäller även i vår relation till Gud.

Men varför ska vi då be ”utsätt oss inte för prövning”, om nu prövningar är bra för den andliga mognaden? Därför att det vore uttryck för ett visst högmod att be det motsatta. Att säga: ”ge mig gärna prövningar, jag ska nog klara det” visar *inte* att man kommit så långt i sin andliga mognad. Då tänker jag på Petrus, han som sa: ”Om så alla andra överger dig, så kommer då inte jag att göra det.” Vi vet ju hur det gick för honom. Högmod går före fall och hans fall blev hårt. Men när han rest sig så tror jag att han lärt sig att be: ”utsätt mig inte för prövning”. Det är den ödmjuka självinsikten som ber så. Att be om få slippa prövningar är inte uttryck för otro utan på insikt i min egen svaghet.

Och det är också en del av vår andliga mognad. En ökad insikt om att jag inte klarar mig på egen hand. Vi räcker inte till, vi misslyckas och faller som Petrus.

Men där vi inte räcker till där räcker Jesus till i vårt ställe. Vi talar ju om Jesus att han dog en ställföreträdande död. Han dog i vårt ställe. Men Jesus kom inte bara för att dö för oss, han gjorde mycket mer i vårt ställe. Han blev frestad och prövad och där vi lider nederlag där segrade han. Han gjorde det för oss, när vi som Petrus faller i både prövningar och frestelser så finns det alltid en väg tillbaka, till honom som aldrig föll.